

FASE PECHADA

FASE 1 (8 A 10 ANOS)

Ola!

Somos un grupo de mulleres anciás de diferentes partes do mundo, somos diversas, mais compartimos unha misión (hai labregas, coidadoras, tecedoras, empresarias, viaxeiras, artistas, mulleres chamán...). Ao longo da nosa vida, e especialmente durante a nosa vellez, loitamos para que as nosas comunidades, a nosa especie, todos os seres vivos e a Terra vivan ben, dunha maneira xusta e feliz. O mundo en que estamos non permite que moitas persoas vivan ben e co necesario para teren unha vida digna. As persoas non vivimos en equilibrio co no planeta, nin temos un sistema de distribución de recursos xusto, o que causa malestar á Terra e aos seres que a habitamos.

Levamos a nosa sendo gardiás da árbore do equilibrio da vida, con moito amor coidámolo e con moita dedicación traballamos para identificar os problemas e desequilibrios, as posíbeis solucións e as persoas responsábeis de soluciónalo. Necesitamos que outra xeración apanhe o testemuño da árbore e estamos convencidas de que os nenos e as nenas sodes os mellores para levar a cabo a misión, dado que sodes o futuro, e ninguén máis coma vós pode contribuír para o benestar da Terra e dos seres vivos

Atrevédesvos a vos responsabilizar desta bonita e necesaria misión?

Como sabedes, hai outras escolas que tamén están a participar nesta aventura. Para nos coñecermos, animámosvos a que cubrades o perfil de presentación.

PERFIL

Mentres completades o perfil, animámosvos a escoitar a canción da Avoa Margarida

Que vos parece o que dí?

Comezamos! Para poder iniciar este gran desafío, é fundamental ter claro o que necesitamos para vivir ben e o que entendemos por benestar (non é tan simple como parece!). Axudarémosvos con isto.

ACTIVIDADE 1

De maneira colaborativa, debuxade entre todo o grupo unha árbore ben grande (por exemplo, nun papel de embalar). De momento, imos debuxar as raíces, o tronco e as pólas (despois xa o encheredes de brotes e vida, paciencia).

Unha vez preparado, colocámonos en círculo, de modo que todos e todas nos poidamos ver e ouvir. Este será un círculo da palabra, para compartir ideas, emocións, sentimentos. Para comezar, conversaredes sobre:

O que me fai sentir ben?
O que necesitamos todos e todas para vivir?

Unha vez finalizado o primeiro círculo, cada uno debuxará o contorno da súa man ao lado dunha poliña, como se foren as follas. Escribide dentro o que compartistes.

ACTIVIDADE 2

Xa acabastes todo o grupo? Imos realizar outro círculo da palabra, isto é, sentamos en círculo de modo que entre todas non podemos ver os ollos. Por orde, cada unha de vós irá expresándose e o resto de colegas non debe interromper nin comentar o que din outros. Así practicamos unha escoita activa:

Que cousas teño e non necesito?
Que cousas non me fan sentir ben?

Unha vez terminado o círculo, colocaremos as respostas como se foren follas secas que caeran no chan, tamén deixando dentro as nosas palabras. .

Como xa pensastes e compartistes a idea de que necesitamos para vivir ien, é hora de realizar unha listaxe coas cousas que os fan sentir ben e son necesarias na vosa vida. Podedes colocar fotos para podermos velo.

O Muro

Ola novamente, gardiás da árbore!

Como estades? Vimos ao nivel individual o que necesitamos para vivir ben, e comezamos a entender o que é isto do benestar. É importante ter en conta que o meu benestar non depende só de min, necesito que a comunidade tamén se encontre ben. Ás veces énos complicado compartir recursos que necesitamos, por medo a ficarmos sen eles e entón non nos sentirmos ben... Propómosvos un xogo para comprobalo!

ACTIVIDADE 3

Agora, propóñovos un xogo que xogaremos de dúas maneiras.

Para comezar, podedes formar un círculo con cadeiras ollando para fóra e ouviredes unha música. Comezaredes a danzar ao redor das cadeiras até que a música deixe de soar, e, nese momento, todas e todos buscaredes unha cadeira para sentar. quen fiquen sen cadeira, é eliminado do xogo. O obxectivo é ter sempre unha cadeira para sentar até ficar só unha cadeira.

Despois imos probar coa segunda maneira. A diferenza é que cando a música pare, todo o grupo ten como obxectivo que todas as persoas estean sobre unha cadeira, compartíndoas.

Ben, e agora que xa coñecedes o xogo, comezamos...

Que tal foi?

Imos compartir todas as vosas sensacións nun novo círculo da palabra.

Como nos sentimos na primeira e na segunda versión? Na primeira versión, canta xente conseguiu o obxectivo? Na segunda? Cal xera máis benestar? Houbo situacións inxustas? Como vos sentistes os que fostes eliminados do xogo?

Pode haber benestar se ti estás confortabelmente sentado mentres todos os demais están de pé ou cansos sentados no chan? Que emoción sinto para co outro cando estou a competir? Ves os teus compañeiros da mesma forma? E cando estades a cooperar? Como os ollas nese caso?

Que versión do xogo se parece máis á vida real? Se as cadeiras fosen auga, alimentos, protección... que ocorrería na vida real? Que debería ocorrer? Están ben distribuídos os recursos que hai no mundo? Como credes que se senten aqueles que non teñen acceso aos recursos? Cres que vivirías con benestar se estiveses a competir a maior parte do tempo?

ACTIVIDADE 4

Plasmamos as reflexións no mural da árbore, ampliando do eu ao nós e no tronco escribimos sobre os problemas que comentastes no círculo da palabra.

Agora que xa sabedes o que é o benestar, colocade aquí a vosa definición do que é o benestar.

QUE É BENESTAR?

Enviar

FASE PECHADA

FASE 2 (8 A 10 ANOS)

Ola novamente!

Decatámonos de que tedes bastante claro o que vos fai sentir ben e o que necesitamos todas as persoas para vivir ben. Vistes o que opinan os gardiáns de outros puntos do planeta no muro? As súas fotos son tamén moi interesantes.

A pesar de desexarmos que todas as persoas vivan ben, a miúdo esquecémonos. Os nosos hábitos, fomentados por unha economía consumista e irresponsábel, non permiten a todos e todas sentirmonos ben. Moitas mulleres, homes e nenos viven situacións moi difíciles.

Por tanto, é importante coñecer as causas e as sombrías consecuencias que xorden desta sociedade baseada en consumir.

Este vídeo axudaravos a descubrir cales son eses procedementos humanos e o impacto sobre o planeta. Entenderedes a diferenza entre a Economía Linear, que é a que existe na actualidade e que está a destruír o planeta e é moi inxusta con moitas persoas, e a Economía Circular, que é moi proposta para frear a mudanza climática, entre outras cousas.

Xa vedes que temos moitas cousas que mudar.

ACTIVIDADE 1

Agora, separámonos en pequenos grupos de unhas 4/5 persoas e facemos unha relación das diversas causas que xeran graves problemas no mundo. Tamén enumeraremos os distintos impactos negativos da actividade humana que aparecen no vídeo, que son as consecuencias. Por exemplo:

Compramos moitas cousas que despois non utilizamos = Causa
O planeta éenchese de lixo = Consecuencia

Despois, realizaremos un novo círculo da palabra e decidiremos as máis importantes. Entón, escribiremolas ou debuxaremos nas raíces da árbore-mural.

Agora, necesito que pensedes na vosa vida, na vosa casa e familia, no voso barrio, cidade e país. Quero saber se sodes capaces de identificar un deses problemas no voso ambiente. Despois, dicide se o problema é froito da actividade de explotación humana e compartideo co resto de gardiás da árbore no muro. Así, todos e todas coñeceredes os problemas que viven o resto de grupos.

O Muro

Gardiáns e gardiás! Que sorte que o planeta conte convosco! No día pasado, vimos como a actividade humana xera efectos na vida do planeta e da Terra... Se a Terra e os animais non están ben, as persoas tampouco o estaremos; precisamos dun planeta forte, saudábel e contento!

Como extraemos e consumimos máis rápido do que o planeta se rexenera, estamos a esgotar os recursos, a enfermarmos a Terra e a destruír a natureza. Iso ponos en perigo a todos e todas, porque dependemos dos seus ríos, froitas, mares, árbores, etc.

ACTIVIDADE 2

Agora, veredes catro imaxes que son froito deste impacto humano devastador, entre todos e todas comentade descritivamente o que é que vedes e o que mostran as imaxes.

Río sen auga, Etiopía.

Central eléctrica, Alemaña.

Lixeira no Salvador.

Mina de carbón en Colombia.

Após observadas as fotografías, pasamos á acción... Propómosvos que vos agrupedes en catro grupos e que a cada un se asigne unha das fotografías.

Tedes que reflexionar sobre como esta situación medioambiental pode influir na calidade de vida das persoas que habitan ese lugar. Despois, anotádelo nun papel.

SEGUNDA PARTE

Agora, tedes que imaxinar que vós sodes as persoas que vivides neses lugares e que estades afectadas pola situación. A través de posicións estáticas, realizando teatro imaxe, tedes que explicar os impactos que sufriríades. Isto é, ides facer unha escultura humana con todos os corpos do grupo. Ánimo, será interesante!

Despois de ver todas as imaxes, falamos con todo o grupo sobre as consecuencias de cada unha das fotografías.

Cales son as consecuencias que detectades na vida das persoas por culpa da destrución e contaminación do territorio? Escribídeo para recordalo nas conclusións.

CONSECUENCIAS DA DESTRUCCIÓN AMBIENTAL

Enviar

FASE 4 (9 A 10 ANOS)

Ola, compañeiras de misión!

Agora que somos conscientes dalgúns dos hábitos que temos que non axudan ao benestar da Terra e ás persoas que vivimos nela, temos a oportunidade de xerar mudanzas. Vistes diferenzas de hábitos de consumo entre escolas? Puidestes falar con persoas anciás sobre os seus hábitos de consumo noutros tempos? Interesante, non é?

Vimos como a actividade humana ten un impacto devastador no planeta e nas persoas. Tamén sabemos que esta economía de consumo, da cal facemos parte con os nosos hábitos nocivos, é a maior responsable da mudanza climática e da inxustiza social.

Mais tamén é certo que existen moitas accións para mellorar. Reutilizar para non xerar máis residuos, consumir responsabelmente, reciclar... Hai moitas iniciativas para mudar isto! Un exemplo foi o vídeo de Vía Campesiña e as propostas da agricultora para unha mellor produción agraria e alimentaria. Lembrádelas? Tamén o vídeo de Economía Circular. Se non o lembrades, talvez deberíades velo novamente, porque é importante. Está na fase 2.

Ademais, existen moitas outras formas de conseguir un mundo máis xusto e ambientalmente sustentábel. Unhas son moi fáciles, outras son máis complicadas e necesidades da axuda de vosas nais e pais:

- Evitar o uso do plástico
- Reutilizar e reparar produtos
- Facer parte de redes de intercambio
- Reciclar
- Tomar medidas para o aforro enerxético
- Comprar en tendas de comercio xusto
- Comprar cousas de segunda man

ACTIVIDADE 1

Propómosvos un exercicio de creatividade. Entendedes en que consiste a economía circular? En moitos casos só é requirido un pouco de creatividade e de imaxinación para reutilizar e reinventar materiais e produtos. Como vós queredes protexer a Terra e os seus habitantes, comezaremos a nos preparar.

Entre todo o grupo escollede un obxecto que teñades cerca. Despois de escollido, facedes un círculo da palabra e cada unha de vós debe darlle unha función nova. Exemplo: Escollemos un lapis. Pode ser un recolector de cabelo, para rascarme as costas, como mastro dunha bandeiriña...

O importante é esgotar todas as ideas e facelo con máis dun obxecto. Non hai respostas incorrectas!!

Imaxinación ao poder!!

ACTIVIDADE OPCIONAL

É interesante pór a atención en prácticas que temos ao contorno, que persigan un desenvolvemento sustentábel. Que proxectos e accións coñecedes do voso territorio?

Facede unha breve listaxe das alternativas que coñecedes.

Continuamos coa procura do equilibrio, da vida, e é o momento de facer florecer o que estamos a facer cos vosos coñecementos e ideas. E cales son as vosas flores? As máis fermosas son as vosas promesas.

ACTIVIDADE 2

Cada unha de vós debe debuxar e colorear unha flor que pendurará na árbore. Mais antes debes pensar que compromiso ou compromisos faredes coa Terra e cos seres vivos. É algo moi persoal. Poden ser accións que parezan pequenas, mudanzas de actitudes, propostas... O importante é que sexa realista e que sexa realizado con convencemento. Despois, debes escribilo na flor e penduralo na árbore. Cantos máis compromisos tiver o grupo, máis flores terá a árbore.

Así que... a florecer!

E non deixedes de compartir no BLOG unha fotografía da vosa árbore-mural para que todos aqueles que teñan participado en Conectando Mundos poida velo. Neste momento, será impresionante e, con certeza, outros grupos tamén quederán velo.

[Blog](#)

E se queredes saber todo o que aprendestes e reflexionastes nestas semanas, podedes ver todas as vosas conclusións recollidas no seguinte botón.

[O QUE APRENDEMOS? ▾](#)

FASE 5 (8 A 10 ANOS)

Estamos a chegarao final desta viaxe e sentímonos profundamente agradecidas pola vosa implicación co benestar da Terra e de todos os seres vivos. Estamos convencidas de que podedes ser unhas espléndidas gardiás da árbore.

Agora é necesario facer multiplicar o voso sentir e a vosa mensaxe, para que cada vez haxa máis persoas no mundo que persigan esta mudanza para o equilibrio e o benestar real. É por iso que nos veremos novamente no **Día da Terra**, no día 22 de abril. Neste día, xuntámonos todas as gardiás da árbore que hai no mundo para realizar un día de acción global e celebrar a nosa loita e o noso compromiso.

Por iso, necesitamos que o 22 de abril todos os grupos gardiáns fagan algo moi especial: crear a vosa propia Árbore da Vida. Esta é un tipo de árbore moi especial, o máis máximo de todos.

Na maior parte das culturas antigas e indíxenas, este tipo de árbore ten un espazo fundamental. Os antigos mexicanos, ou aztecas, crían en árbores sagradas capaces de captar o eco do cosmos. Para os celtas, a árbore sagrada era o pilar central do mundo. Na Biblia e na Cábala, tamén existen árbores especiais. Buda encontrou a sabedoría sentado debaixo dunha árbore. Os pobos orixinarios da América do Norte chaman irmá irmáns e irmás ás árbores. As mulleres dalgúns pobos nómades do Oriente Próximo tatuábanse árbores extraordinarias no ventre para propiciar a fecundidade. Na antiga civilización exipcia, as árbores eran consideradas un nexo de unión entre a vida e a morte...

Esta árbore é un símbolo da Natureza, mais tamén fai parte das culturas do mundo. É un nexo de unión entre todas as persoas e de todas as persoas coa Terra. Por iso, será o noso emblema no día 22, que será un día de acción global.

As anciás necesitamos que cada grupo cree unha Árbore da Vida. Pode pintala, esculpila, formala co corpo, deseñala por computador, debuxala nunha parede, compola con palabras, fotografala mentres alguén a abraza... A vosa creatividade é o límite. Non importa se é un gran cacto rosa ou un diminuto salgueiro chorón de escarvadentes. Cantas máis formas, máis especies, máis cores, máis tamaños consigamos entre todas e todos... mellor!! A maxia darédeslla traballando en grupo.

Despois debedes colocala no muro cos **#Earthday** e **#Conectandomundos**. Porque facendo esta árbore tan especial, comprometédesvos coa vida, co planeta, con todas as persoas e seres vivos que o forman. Comprometédesvos a traballar por un mundo máis xusto e sustentábel.

E, si puideredes, que todos o vexan! No centro, nas vosas familias, entre as vosas amizades... Que o voso ambiente se encha de árbores da vida. Por iso, dicimos que é un Día de Acción Global. Que todos teñan noticia do noso descontento.

E se non queredes que sexa a vosa única acción, senón que desexades facer algo máis... fantástico! Para mostrar o voso compromiso, podedes facer unha protesta fronte ao voso Concello ou Concellaría; ocupar unha praza próxima con pancartas para concienciar a veciñanza, saír a un espazo natural e limpalo, organizar unha actividade de concienciación nun centro cívico ou cultural, presentar unha obra de teatro sobre este tema nas rúas das vosa vila ou cidade, realizar unha batucada... Tamén podedes unirvos ao movemento estudantil Fridays for Future, que posibelmente organice eventos de protesta nalgún espazo próximo a ti porque xa está por todo o mundo.

Xa debemos marcharmos, as anciás debemos descansar e pensar moito en como será a nosa árbore da vida. Faremos un círculo da palabra para nos pormos de acordo entre todas.

Unha forte aperta até a próxima.

